

Regelverk för skolskjuts för elev i grundskola, grund- och anpassad skola för gymnasiet

Inledning

Detta regelverk utgår från bestämmelserna om skolskjuts i skollagen (2010:800).

1. Omfattning

Regelverket omfattar elever i grundskola, anpassad skola och anpassad skola för gymnasiet. Bestämmelser om skolskjuts finns i 10 kap. 32-33 §§ skollagen (grundskolan), 11 kap. 31-32 § skollagen (anpassad skola) och 18 kap. 30-31 och 35 §§ skollagen (anpassad skola för gymnasiet).

2. Definitioner

Skolskjuts

Med begreppet skolskjuts menas transport av elev från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka som inte är av tillfällig natur. Det avser även sådan transport av elev som regleras i 10 kap. 25 § och 11 kap. 26 § skollagen, i de fall en elev har sin skolgång i en annan kommun och måste övernatta där för att fullgöra skolgången.

Hemkommun

En elevs hemkommun är den kommun där eleven är folkbokförd. Om eleven är bosatt i landet utan att vara folkbokförd här, utgör hemkommun den kommun i vilken eleven vistas stadigvarande eller, om eleven saknar stadigvarande vistelseort, den kommun, i vilken eleven för tillfället uppehåller sig.

Närskola enligt närhetsprincipen

Närskola är den skola som kommunen skulle ha placerat eleven i utifrån elevens folkbokföringsadress.

Färdväg

Färdväg är den väg eleven transporteras mellan skola och hem.

Trafikförhållanden

Trafikförhållanden är förhållanden i trafiken längs elevens färdväg.

Funktionsnedsättning

En funktionsnedsättning är en begränsning eller ett hinder som gör att en elev till följd av skada eller sjukdom inte kan utföra en aktivitet inom de gränser som kan anses normalt.

3. Rätt till skolskjuts enligt skollagen

3.1. Elever som går i närskola

Elever som har sin skolgång i en kommunal grundskola, anpassad skola och anpassad skola för gymnasiet, som är elevens närskola, har rätt till skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka med hänsyn till

- färdvägens längd
- trafikförhållandena
- funktionshinder hos en elev eller
- någon annan särskild omständighet

Elever i grundskola, anpassad skola och anpassad skola för gymnasiet som har sin skolgång i en annan kommun än hemkommunen och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen, har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever folkbokförda i kommunen (10 kap. 25 § och 11 kap. 26 § skollagen). Det är den kommun som ordnar utbildningen som ska se till att skolskjuts ordnas, men hemkommunen betalar.

3.2. Rätt i skolskjuts i vissa fall även för elever som går i en annan skola än sin närskola

Elever i grundskola, anpassad skola och anpassad skola för gymnasiet som har valt att gå i annan skola i kommunen än sin närskola, har rätt till skolskjuts under förutsättning att skolskjutsen inte innebär att organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för Helsingborgs stad. Vid bedömning av rätten till skolskjuts tar kommunen hänsyn till vilka skyldigheter kommunen skulle ha haft om eleven hade valt att gå i sin närskola och om eleven hade haft rätt till skolskjuts till och från den skolenheten.

Vad som sägs i föregående stycke gäller även elever som väljer att gå i en fristående skola i kommunen (10 kap. 40 §, 11 kap. 39 § och 18 kap. 35 § skollagen) och elever som går i en annan kommuns grundskola, anpassad skola eller anpassad skola för gymnasiet.

3.3. Elever som inte har rätt till skolskjuts

Elever i förskola, förskoleklass och fritidsverksamhet har inte rätt till skolskjuts. För dessa elever ligger det på vårdnadshavarens ansvar att ta barnen till och från verksamheterna. I mån om plats kan det finnas möjlighet att åka med befintlig skolskjuts.

4. Prövning av elevs rätt till skolskjuts i Helsingborgs stad

När en elev söker om skolskjuts gör Helsingborgs stad en individuell bedömning av elevens behov av skolskjuts med hänsyn till elevens ålder, mognad och övriga omständigheter.¹ En elev har rätt till skolskjuts om de grundläggande förutsättningarna i a) – e) nedan är uppfyllda.

a) Bedömning från folkbokföringsadress

Helsingborgs stad ska vara elevens hemkommun² enligt skollagen för att omfattas av reglerna om rätt till skolskjuts. Rätt till skolskjuts ska i första hand således bedömas utifrån elevens folkbokföringsadress. För elever som inte är folkbokförda i Helsingborgs stad, men som är bosatta eller uppehåller sig där, ska skolskjuts bedömas utifrån elevens boendeadress. Hit hör

¹ Regeringsrättens avgörande RÅ 1993 ref. 77

² Se definition av begreppet "hemkommun" under punkten 2.

elever som är kvarskrivna i annan kommun med stöd av folkbokföringslagen, elever som placerats i familjehem eller boende enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

En elev som med stöd av skollagen (2010:800) har placerats på en annan skola än den där eleven normalt skulle ha placerats på grund av att det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero, har också rätt till skolskjuts om nedanstående förutsättningar är uppfyllda.³

Växelvis boende

När en elev bor växelvis lika mycket hos sina vårdnadshavare eller vårdnadshavare och förälder anses det berörda barnet ha två likvärdiga hem. Elevens rätt till skolskjuts ska i det fallet bedömas utifrån från varje adress för sig. Helsingborgs stad är inte skyldig att anordna skolskjuts till och från ett "växelvist" boende hos vårdnadshavare eller förälder i en annan kommun.⁴ För att konstatera växelvis boende skall vårdnadshavare eller förälder vid begäran kunna visa på ett schema, avtal eller dom som styrker omfattningen av barnets vistelse hos respektive part.

b) Bedömning med hänsyn till färdvägens längd

En elev i grundskola, anpassad skola och anpassad skola för gymnasiet har rätt till skolskjuts mellan elevens hem och den plats där utbildningen bedrivs under följande förutsättningar.

- Eleven har en gång- eller cykelväg till skolan, som ligger utanför ett för den aktuella årskursen markerat gångavståndsområde runt skolan
- Om det inte finns ett definierat gångavståndsområde enligt ovan gäller dessa avståndsgränser inom kommunen:

Årskurs F- 3	2,00 km
Årskurs 4 - 6	2,50 km
Årskurs 7 - 9	3,00 km

Avståndet beräknas digitalt på samma sätt för alla elever. Beräkning sker utifrån avståndet mellan elevens folkbokföringsadress och aktuell skolas adress. Om avståndskraven är uppfyllda har eleven rätt till skolskjuts, i annat fall fortsätter bedömningen enligt punkterna nedan.

c) Trafikförhållandena

Bedöms närmaste lämpliga skolväg som trafikfarlig utifrån elevens ålder och mognad beviljas skolskjuts utan hänsyn till avståndet. I bedömningen beaktas om skolvägen saknar gångbana och vilken trafiktäthet som föreligger.⁵

d) Funktionsnedsättning

³ Beslut med stöd av 10 kap. 30 § andra stycket 2 skollagen, 11 kap. 29 § andra stycket 2 skollagen

⁴ Kammarrätten i Göteborg mål nr 21-03 och 2041-03, Kammarrätten i Sundsvall mål nr 1348-03

⁵ Regeringsrättens avgörande RÅ 1994 ref. 84

En elev har rätt till skolskjuts om en funktionsnedsättning medför att eleven inte kan ta sig till skolan på samma sätt som en elev utan funktionsnedsättning. Detta gäller funktionsnedsättning av varaktig och i vissa fall tillfällig karaktär. Läkarintyg ska vid begäran uppvisas som styrker behovet av skolskjuts på grund av funktionsnedsättning.

En elev med en varaktig funktionsnedsättning som placeras i skola i annan kommun har rätt till skolskjuts till skolan i den andra kommunen om inte Helsingborgs stad kan erbjuda en likvärdig utbildning för eleven.

Även en elev som placeras i en anpassad skola i en annan kommun har rätt till skolskjuts om inte Helsingborgs stad kan erbjuda en likvärdig utbildning.

e) Annan särskild omständighet

Även andra omständigheter än de som framgår ovan ska prövas när sådana åberopas av den enskilde.

5. Utförandet av skolskjuts

5.1. Färdmedel

5.1.1 Busskort

Huvudregeln är att skolskjuts utförs genom att eleven får ett busskort för resa med kollektiva färdmedel. Busskortet gäller för resor med allmänna kommunikationsmedel mellan elevens folkbokföringsadress och skolan i anslutning till skolans början och slut.

Med anledning av ett politiskt beslut i Helsingborgs stad kan alla elever vars färdväg uppgår till de avstånd som redogörs för under 3.b. få ett busskort för resor mellan folkbokföringsadress och skola, under förutsättning att eleven är folkbokförd i Helsingborgs stad och har sin skolgång i skola i Helsingborgs stad.

Busskortet är personligt för eleven och skickas ut automatiskt till de elever som uppfyller avståndsgränserna i årskurs 4 – 9. Utskick sker till folkbokföringsadressen. Busskortet skickas inte till elever i årskurs F – 3. Vårdnadshavare får brev om att eleverna har rätt till busskort och vem de ska kontakta för att få ett sådant. Missbruk av färdbeviset kan resultera i en polisanmälan om bedrägeri.

En elev som tappar bort sitt busskort, skadar det eller det blir stulet kan få ett nytt busskort mot en avgift om 50 kronor när ett första ersättningskort lämnas, 100 kronor när ett andra ersättningskort lämnas och 300 kronor när ett tredje ersättningskort lämnas.

5.1.2. Skolskjuts med skolskjutsfordon

För elever som inte kan resa med kollektiva färdmedel anordnas skolskjuts med skolskjutsfordon (personbil eller buss). Skolskjuts ska utföras med skolskjutsfordon om

- kollektiva färdmedel saknas
- avståndet mellan folkbokföringsadressen och hållplatsen för kollektiva färdmedel är längre än de avstånd som berättigar eleven till skolskjuts enligt punkten 3.b.

- färdvägen mellan folkbokföringsadressen och hållplatsen bedöms trafikfarlig enligt punkten 3.c.
- restiden, bör inte vara mer än 60 minuter för att komma till skolan
- eleven har en funktionsnedsättning som medför att kollektiva färdmedel inte kan anses vara ett lämpligt alternativ eller
- det föreligger en annan särskild omständighet till att kollektiva färdmedel inte är ett lämpligt alternativ, t.ex. när en elev med lägre ålder måste byta buss ett flertal gånger

Eleven/vårdnadshavarna ska anföra och styrka att omständigheter enligt ovan föreligger.

5.2. Upphämningsplats och väntetider

Kommunen ska sträva efter att organisera skolskjutsverksamheten så att busshållsplats eller upphämningsplats ligger i så nära anslutning till elevens bostadsadress och elevens skola som det är möjligt, Kommunen ska sträva efter att skolskjutsverksamheten i möjligaste mån ordnas med hänsyn till elevernas skoltider. Såväl avstånd till busshållsplats/upphämningsplats som väntetider förekommer.

Avståndsgränser från bostadsadressen till hållplatsen/upsamlingsplatsen är för:

Årskurs F – 3	2,00 km
Årskurs 4 – 6	2,50 km
Årskurs 7 – 9	3,00 km

5.3. Vårdnadshavares respektive skolans och skolskjutsens ansvar

Vårdnadshavaren ansvarar för att eleven kommer till och från skolskjutsen vid hemmet/närmaste hållplats och att de uppgjorda tiderna hålls vid dessa tillfällen. Tillsynsansvaret övergår från vårdnadshavare till skolskjutsen som har tillsynsansvar under färden. När eleven stiger av vid skolan träder skolans tillsynsansvar för eleven in. För elever som åker kollektivt färdmedel träder skolans tillsynsansvar för eleven in när eleven infinner sig i skolans lokaler.

När eleven ska hem gäller att skolan har tillsynsansvar för eleven fram till dess att anordnad skolskjuts hämtar eleven. Under färden har skolskjutsen tillsynsansvar för eleven. Verksamhetens tillsynsansvar upphör när eleven kliver av skolskjutsfordonet vid busshållsplats/upphämningsplats. Tillsynsansvaret för eleven går då över på vårdnadshavaren. Om eleven under tiden, fram till dess att skolskjutsen hämtar eleven, vistas på fritids ska avgift för denna verksamhet gälla.⁶

⁶ RÅ 1995 ref 12

Om eleven åker kollektiva färdmedel har skolan tillsynsansvar för eleven fram till dess att eleven har slutat för dagen och i anslutning till skoldagens slut, lämnar skolans område. Tillsynsansvaret för eleven går då över på vårdnadshavaren.

6. Handläggning av ärenden om skolskjuts

Skolskjutsärenden är ärenden som utgör myndighetsutövning mot enskild. Det innebär att det ställs särskilda krav på handläggning och beslut i dessa ärenden. Ärendena ska handläggas i enlighet med förvaltningslagens bestämmelser.

En ansökan om skolskjuts ska registreras och förses med ett diarienummer. Alla handlingar som tillför ärendet sakuppgifter ska registreras i ärendet. Uppgifter som inkommer i ärendet på annat sätt än genom handling, utredning eller beslut ska dokumenteras.

Handlingar som inkommit i ärendet genom annan än sökanden själv ska kommuniceras med sökanden, som ska få tillfälle att yttra sig över uppgifterna.

Ett beslut om att avslå skolskjuts ska motiveras och förses med en överklagandehänvisning av vilken det också framgår hur beslutet kan överklagas. Beslutets överklagandetid börjar löpa från och med det datum då sökanden underrättas om beslutet.

Beslut om skolskjuts fattas av tjänsteman vid Stadsbyggnadsförvaltningen i Helsingborg med stöd i Stadsbyggnadsförvaltningens delegationsordning. Beslut som avser laglighetsprövning ska anmälas till nästa nämndssammanträde.

Överklaganden

6.1. Förvaltningsbesvär

Den som vill klaga på ett beslut om skolskjuts ska ställa sitt överklagande till Förvaltningsrätten i Malmö, men skicka överklagandet till Stadsbyggnadsnämnden i Helsingborg. Delegerad tjänsteman på Stadsbyggnadsförvaltningen ska pröva om överklagandet kommit in i rätt tid (inom tre veckor från det datum då sökanden tog del av beslutet). Ett för sent inkommet överklagande avvisas. Om överklagandet kommit in i rätt tid ska ställning tas till om beslutet behöver omprövas. Om omprövningsbeslutet innebär att ansökan beviljas faller överklagandet. I annat fall översänds överklagandet till Förvaltningsrätten i Malmö.

Följande beslut om skolskjuts kan enligt 28 kap. 5 § punkten 5 skollagen (2010:800) överklagas till allmän förvaltningsdomstol:

- Beslut enligt 10 kap. 32 § första stycket och 11 kap. 31 § första stycket skollagen avseende skolskjuts till och från den grundskole-/grundsärskoleenhet som kommunen annars hade placerat eleven i
- Beslut enligt 10 kap. 33 § första stycket och 11 kap. 32 § första stycket skollagen avseende skolskjuts mellan övernattningsställe och skola på grund av skolgång i grundskola eller anpassad skola i annan kommun än hemkommunen med hänsyn till särskilda skäl

- Beslut enligt 18 kap. 30 § första stycket eller 18 kap. 31 § första stycket skollagen

6.2. Laglighetsprövning

Övriga beslut kan endast överklagas genom en laglighetsprövning. Hit hör till exempel beslut om skolskjuts till annan kommun utan att eleven måste övernatta där, beslut om skolskjuts till en fristående skola och beslut om att inte ersätta elev i gymnasieskolan för elevresor. Ett sådant överklagande ska ges in till förvaltningsrätten Malmö.

Inom ramen för en laglighetsprövning kan domstolen endast pröva ett besluts laglighet och kan endast innebära att beslutet fastställs eller upphävs. Domstolen kan inte göra en lämplighetsbedömning och sätta ett nytt beslut i det överklagade beslutets ställe. Beslut som inte kan överklagas inom ramen för förvaltningsbesvär utan endast genom laglighetsprövning ska inte förses med en överklagandehänvisning. Vid förfrågan ska dock upplysning om överklagandeprocessen lämnas.